

Kā mācīt prasmes?

Jānis Zeimanis, Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas
angļu valodas skolotājs

Projekts Nr. 8.3.1.1/16/I/002 Kompetenču pieeja mācību saturā

Valsts izglītības satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

No stratēģijas līdz ieradumam

Kas ir stratēģija?

- ... soļi, kas specifiski izstrādāti, lai sasniegtu ilgtermiņa rezultātu
- ... demonstrācija
- ... atrisinājuma ceļš kādai problēmai
- ... efektīva pieejamo resursu izmantošana

Efektīvas mācīšanās stratēģijas

Rakstīšana

Risinājumu meklēšana

Jautājumu veidošana

Pašvērtējums

- Veido sakarības

Praktisks piemērs (rakstīšana)

Argumentēts viedoklis

- atpazīt rāmi
- atpazīt, kas pazudis rāmī
- izmantot rāmi savu ideju radīšanai

Praktisks piemērs (rakstīšana)

Katram cilvēkam vajadzētu atrast laiku daiļliteratūras lasīšanai, jo ikvienā daiļdarbā varam uzzināt par cilvēku nepilnībām un trauslumu. Daudz literatūrzinātnes kritiķu ir atzinuši, ka tie cilvēki, kuri lasa daiļliteratūru biežāk izrāda savu iejūtību pret līdzcilvēkiem, ja vien, protams, viņi neizvēlas lasīt tādus daiļdarbus, kas nerunā par cilvēku attiecībām un dzīves situācijām.

- pierādījums
- pieņēmums
- iebildums
- uzstādījums
- pastiprinājums

Praktisks piemērs (rakstīšana)

Ņemot vērā, ka pieejamā statistika norāda, ka tehnoloģiju izmantošana mācību darbā būtiski uzlabo skolēnu sekmes, mums nepieciešams aprīkot visas mācību telpas ar mūsdienīgām tehnoloģijām, ja vien izglītības iestādēm nav aktuāla kāda cita jautājumu risināšana.

- pierādījums
- iebildums
- uzstādījums
- pastiprinājums
- Kāds varētu būt šajā argumentā izteiktais pieņēmums?

Praktisks piemērs (rakstīšana)

Tagad Tava kārta uzrakstīt savu argumentēto viedokli. Neaizmirsti tajā ietvert visas piecas loģiska argumenta komponentes.

Praktisks piemērs (lasītprasme)

1. Grupā izlasiet doto teksta fragmentu. Tabulas kreisajā kolonnā ieraksti tās redzes gleznas, kas Tev radās, lasot šo tekstu. Dalies savos iespaidos ar klases biedriem; pieraksti arī viņu idejas.
2. Kad esi uzklaudījis sava klasesbiedra redzes gleznas, pieraksti, par ko Tev tās lika domāt. Ieraksti šos vidējā kolonnā; neaizmirsti pierakstīt arī savas domas par savām redzes gleznām.
3. Balstoties uz to, ko dzirdēji no saviem klases biedriem, kas Tevī rada izbrīnu? Kādi Tev radušies jautājumi par teksta varoņiem, vietas un laika aprakstu, par sižeta līniju, par autora vārdu izvēli vai par jebko citu, kas atspoguļots tekstā?

What do you 'see' when you read this passage?

What do these images make you 'think' of?

What do these thoughts and images make you wonder?

Kas ir prasme?

- ... spēja kaut ko paveikt labi
- ... kompetence,
- ... zināšana, ko darīt
- ... pieredzē balstītas zināšanas

2020. gada prasmes

Sarežģītu problēmu risināšanas prasme

Kritiskā domāšana

Radošums

Darbības saskaņošana ar citiem

Emocionālā intelīģence

Spriedumu izteikšana un lēmumu pieņemšana

Prasme palīdzēt

Prasme vest sarunas

Kognitīvais (*domāšanas*) elastīgums

Avots: Pasaules Ekonomikas forums,
Ziņojums par darba tirgu nākotnē

Praktisks piemērs (domāšana)

Teikums – vārds – frāze

1. Izvēlies visnozīmīgāko teikumu tekstā. (Ja Tev būtu iespēja šajā tekstā izglābt tikai vienu teikumu, kas patiešām pasaka par ko ir teksts, tas būtu ...)
2. Izvēlies vispārsteidzošāko frāzi (bet ne no jau izvēlētā teikuma). (Ja Tev būtu jāpaskaidro šī teksta nozīmīgums kādam, bet Tev būtu iespēja izmantot tikai šo frāzi, tā būtu ...)
3. Izvēlies vārdu, kas, Tavuprāt, paskaidro teksta galveno domu. (Ja Tev būtu jādod šim tekstam viena vārda virsraksts, tas būtu ... un kāpēc?)

Praktisks piemērs (domāšana)

	Student 1	Student 2	Student 3
Sentence	"If it were done when 'tis done, then 'twere well/It were done quickly."	"From this time, such I account thy love."	"When you durst do it, then you were a man."
Phrase	"False face"	"our poisoned chalice"	"Vaulting ambition"
Word	"Ambition"	"Consequence"	"Unguarded"

Prakstisks piemērs (domāšana)

1. Diskusijas
jautājums (sokrātisks
seminārs, zirnekltīkla
diskusija, ārtrie
randiņi, ...)

2. Esejas jautājums
(fokusā detaļu un
tipisko iezīmju
analīze)

3. Domu karte
(grupas; fokusā
tipisko iezīmju
raksturojums)

4. Radošs uzdevums
(grupas; atradumu
dzejolis)

5. Izejas biļete
(izvēle un tās
pamatojums)

Paldies!

jzeimanis@edu.riga.lv
www.skola2030.lv
facebook.com/Skola2030